

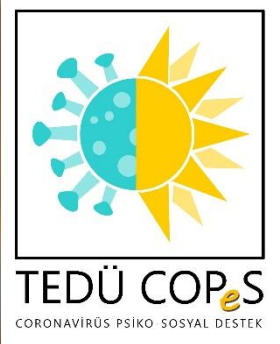
PANDEMİ DÖNEMİNDE TED ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK PSİKOSOSYAL İHTİYAÇ ANALİZİ RAPORU - Nisan 2020

Hazırlayanlar:

Işıl Çukurova, İsmail İnan, Afife Karabayır,
Deniz Korkmaz, Gülfem Tanrıkulu, Elif Usta,
Doç.Dr.İlgın Gökler Danışman

TED Üniversitesi Psikoloji Bölümü

TEDÜ COPeS – Coronavirüs Psiko-Sosyal
Destek Ekibi

TED ÜNİVERSİTESİ

Giriş

-
- Covid-19 pandemisinin getirdiği olumsuz koşullardan etkilenen gruplardan birisi de üniversite öğrencileridir (Arıcı 2020; Cam ve ark., 2021; Yorguner ve ark., 2021).
  - Bu nedenle, pandemi döneminde üniversitelerin öğrencilerine yönelik psikososyal destek çalışmaları yürütmesi hem önleyici müdahaleler açısından hem de bireylerin içinde bulunduğu zorlu durumlarda destek alması açısından büyük önem taşımaktadır.
  - Bu noktada, psikososyal ihtiyaç analizi müdahale çalışmalarının ilk basamağını oluşturur (Ministry of Health, 2016; DSÖ, 2011; Well ve ark., 2020).
  - Psikososyal ihtiyaç analizi hedef grubu ve desteğe ihtiyaç duydukları alanları tanımlar; uygun müdahale yollarının belirlenmesine destek olur (Crawshaw & Blanch, 2016; Well ve ark., 2020).

Amaç

-
- Güncel çalışmada, Covid-19 pandemisi döneminde bir üniversite bünyesindeki öğrencilere sunulacak psikososyal destek çalışmalarını planlamak üzere bir ihtiyaç analizi yapmak amaçlanmıştır.
  - Bu doğrultuda, öğrencilerin ihtiyaçlarının, karşılaştıkları zorlukların ve baş etme yöntemlerinin anlaşılması hedeflenmiştir.

Yöntem

Veri toplama: Nisan 2020 / Çevrimiçi ortam

Örnekleme:

- 18-25 yaş (Ort. = 21.11; S = 1.72) 300 üniversite öğrencisi (%79.7 kadın; %20.3 erkek)
- %89.1'si ailesiyle, %3.6'sı ev arkadaşıyla ve %3'ü tek başına yaşamakta, %3.3'u diğer (yurtlarda, ailenin bir üyesiyle veya oda arkadaşıyla gibi)

Ölçüm aracı: demografik bilgi formu, kapalı ve açık uçlu sorulardan oluşan soru formu

- pandemi döneminde yaşadıkları zorluklar
- pandemi sürecinde baş etmeyi kolaylaştıran, en çok yardımcı olan kaynaklar
- yaşadıkları psikolojik ve/veya sosyal zorluklarla daha iyi baş edebilmek için psikososyal ihtiyaçları
- Psikolojik destek almaya yönelik tutumları

Analiz: Kapalı uçlu sorular SPSS programında analiz edilirken açık uçlu sorular tematik analiz yöntemiyle incelenmiştir.

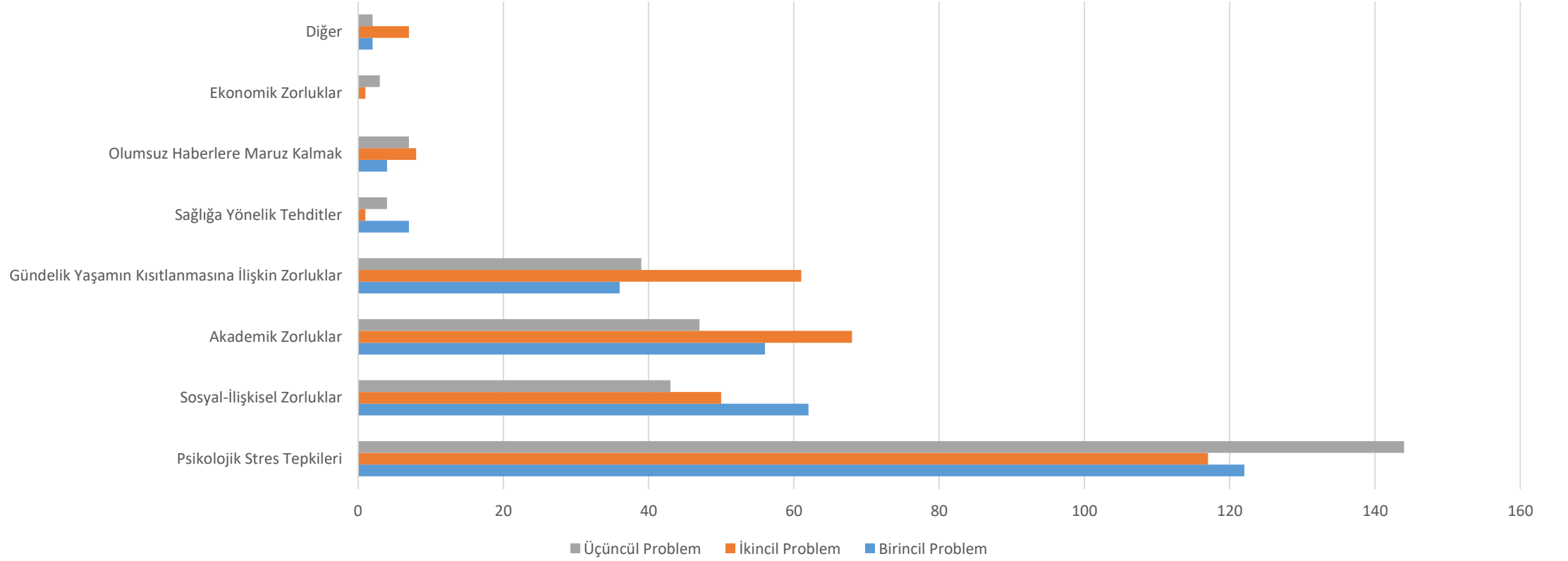
Tüm analiz süreci COVID-19 pandemi döneminde psikososyal destek grubu olarak kurulan TEDUCOPeS ekibi tarafından yürütülmüştür.

Bulgular ve Tartışma

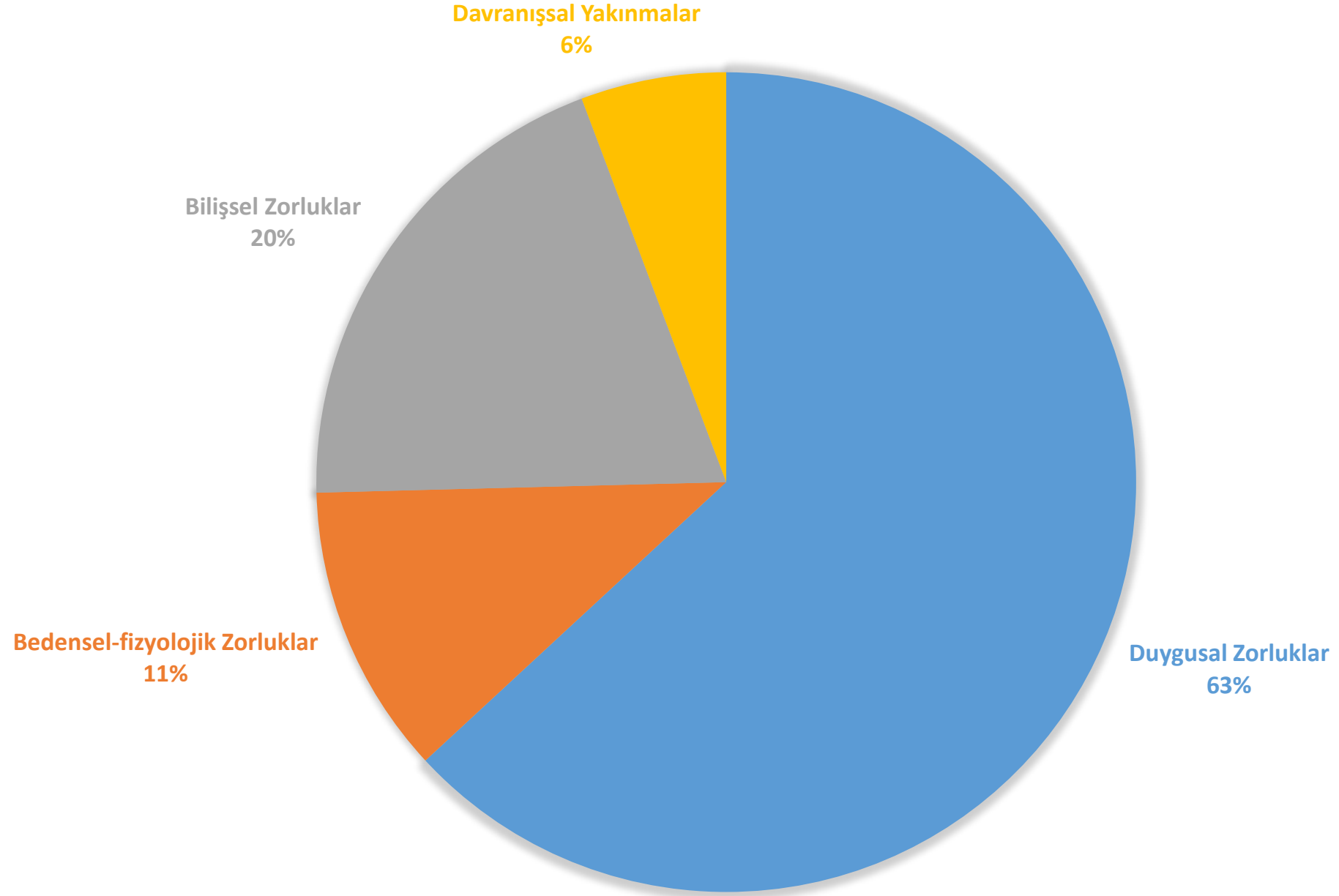
1) PANDEMİ DÖNEMİNDE EN ÇOK ZORLUK YAŞANAN ALANLAR

*«Salgın nedeniyle evde geçirmekte olduğunuz günlerde,
psikolojik ve/veya sosyal açılardan sizi olumsuz
etkileyen, baş etmekte en çok zorlandığınız üç şeyi
öncelik sırasına göre yazınız.»*

ZORLUK ALANLARI GENEL DAĞILIM GRAFİĞİ

PSİKOLOJİK STRES TEPKİLERİ GENEL DAĞILIM GRAFİĞİ

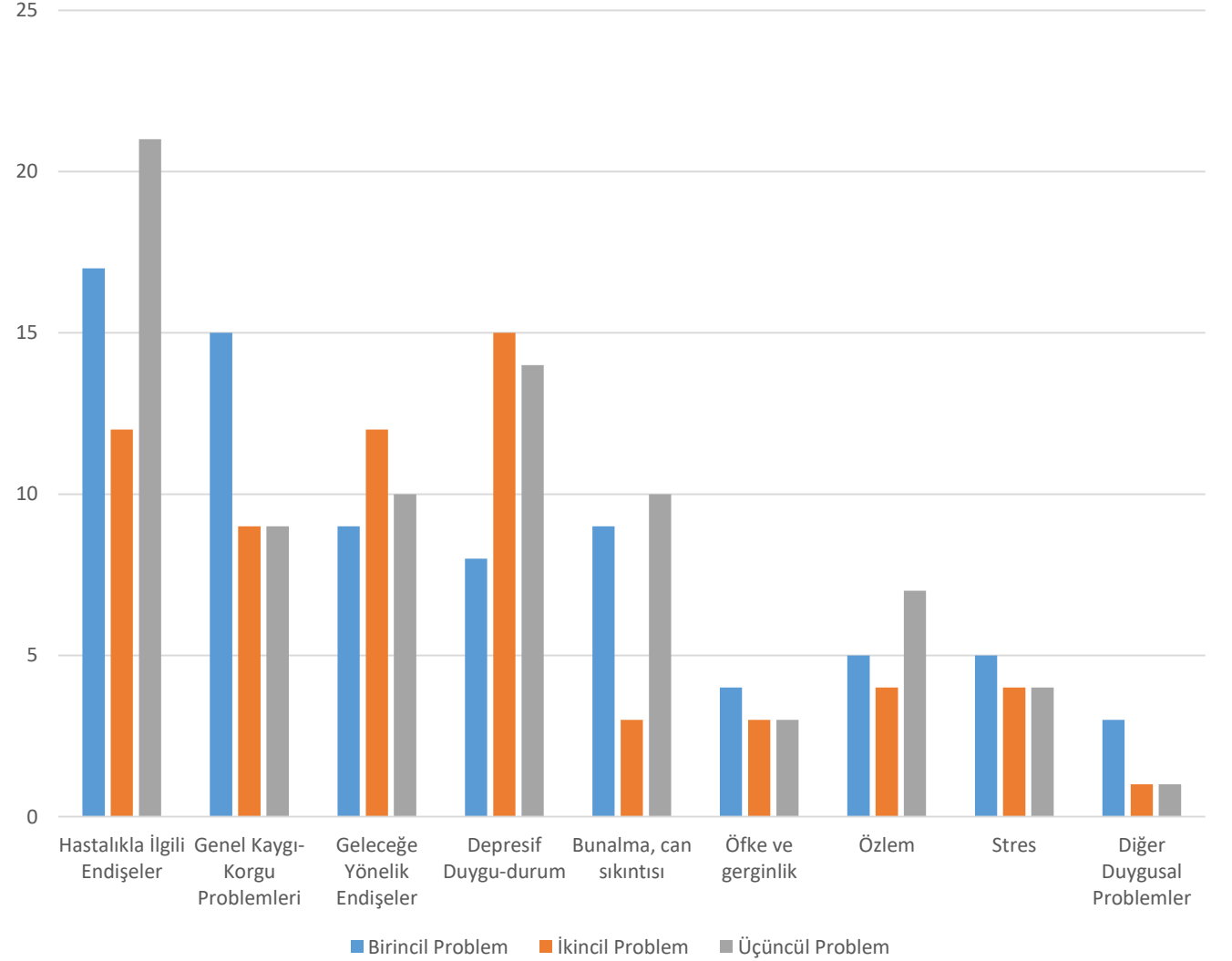
PSİKOLOJİK STRES TEPKİLERİ GENEL DAĞILIM GRAFİĞİ

- Duygusal Zorluklar
- Bedensel-fizyolojik Zorluklar
- Bilişsel Zorluklar
- Davranışsal Yakınmalar

- **Hastalıkla ilgili endişeler:** Covid-19 virüsünden dolayı sevdiğilerimi kaybedeceğim düşüncesi
- **Kaygı-korku:** Ölüm korkusu, anksiyete
- **Geleceğe yönelik endişeler:** Mezuniyet/Okul/Gelecek kaygısı, belirsizlik, kaç yıl süreceğini bilememek
- **Depresif duygu durumu:** Umutsuzluk hissi, arada gelen ruhsal sıkıntı, yalnızlık hissi
- **Bunalma-can sıkıntısı:** Can sıkıntısı, bunalmak
- **Öfke-gerginlik:** Tahammülsüzlük, ara ara sebepsiz gerginlik
- **Özlem:** Dışarıda bıraktığım sevdiğilerime olan özlem
- **Stres:** Stres sorunu
- **Diğer:** Duygusal, türlü türlü dertler

DUYGUSAL ZORLUKLAR DAĞILIM GRAFİĞİ

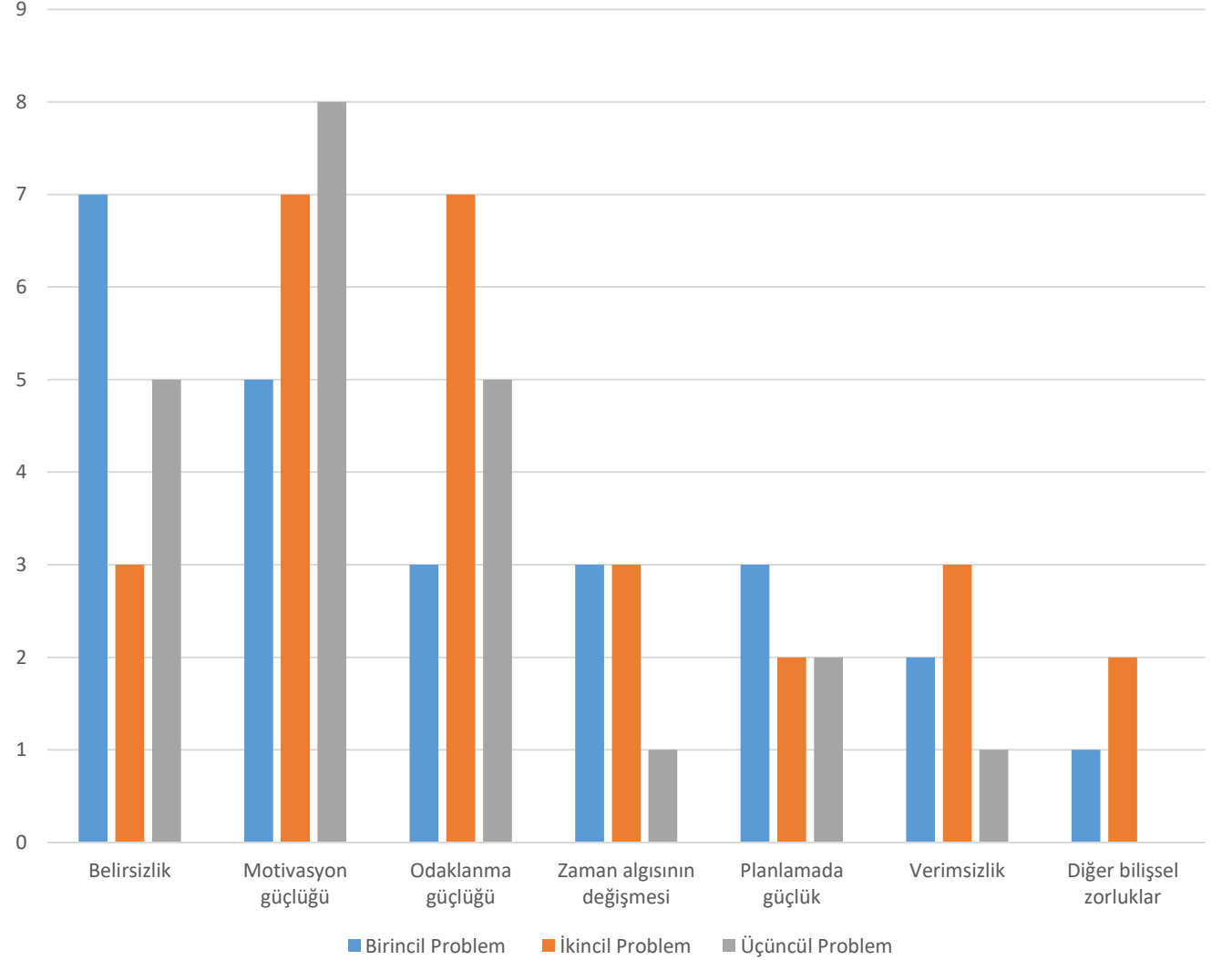
PSİKOLOJİK STRES TEPKİLERİ GENEL DAĞILIM GRAFİĞİ

- Duygusal Zorluklar
- Bedensel-fizyolojik Zorluklar
- Bilişsel Zorluklar
- Davranışsal Yakınmalar

- **Ruminasyon:** Sürekli düşünmek, hastalığa dair paranoyaklık
- **Belirsizlik:** Belirsizlik hissi
- **Motivasyon güçlüğü:** Motive olamamak, hiçbir şey yapmak istemiyorum
- **Odaklanma güçlüğü:** Dikkat dağınıklığı
- **Zaman algısının değişmesi:** Zaman kavramının kalmaması
- **Plansızlamada güçlük:** Günlük rutinde planlı olamamak
- **Verimsizlik:** Boş vakitleri değerlendirememek
- **Diğer:** Kontrolümün elimden alındığı hissi, güvende hissetmekte zorlanmak

BİLİŞSEL ZORLUKLAR DAĞILIM GRAFİĞİ

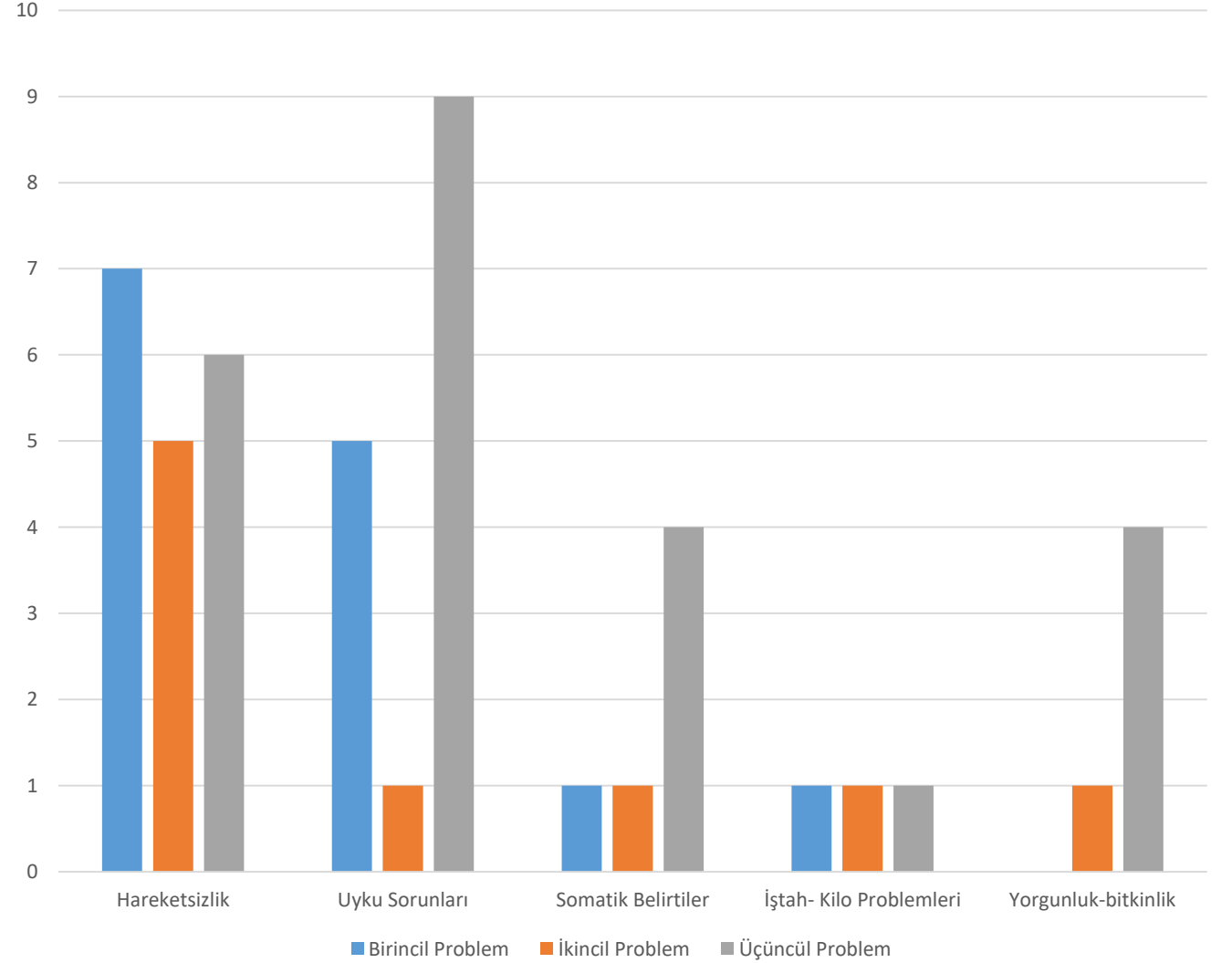
PSİKOLOJİK STRES TEPKİLERİ GENEL DAĞILIM GRAFİĞİ

- Duygusal Zorluklar
- Bedensel-fizyolojik Zorluklar
- Bilişsel Zorluklar
- Davranışsal Yakınmalar

- **Hareketsizlik:** *Hareketsizlik*
- **Uyku sorunları:** *Uyku bozukluğu*
- **Somatik belirtiler:** *psikolojik boğaz ağrısı*
- **İştah problemleri:** *iştahım kesildi*
- **Yorgunluk bitkinlik:** *Yorgunluk*

BEDENSEL-FİZYOLOJİK ZORLUKLAR DAĞILIM GRAFİĞİ

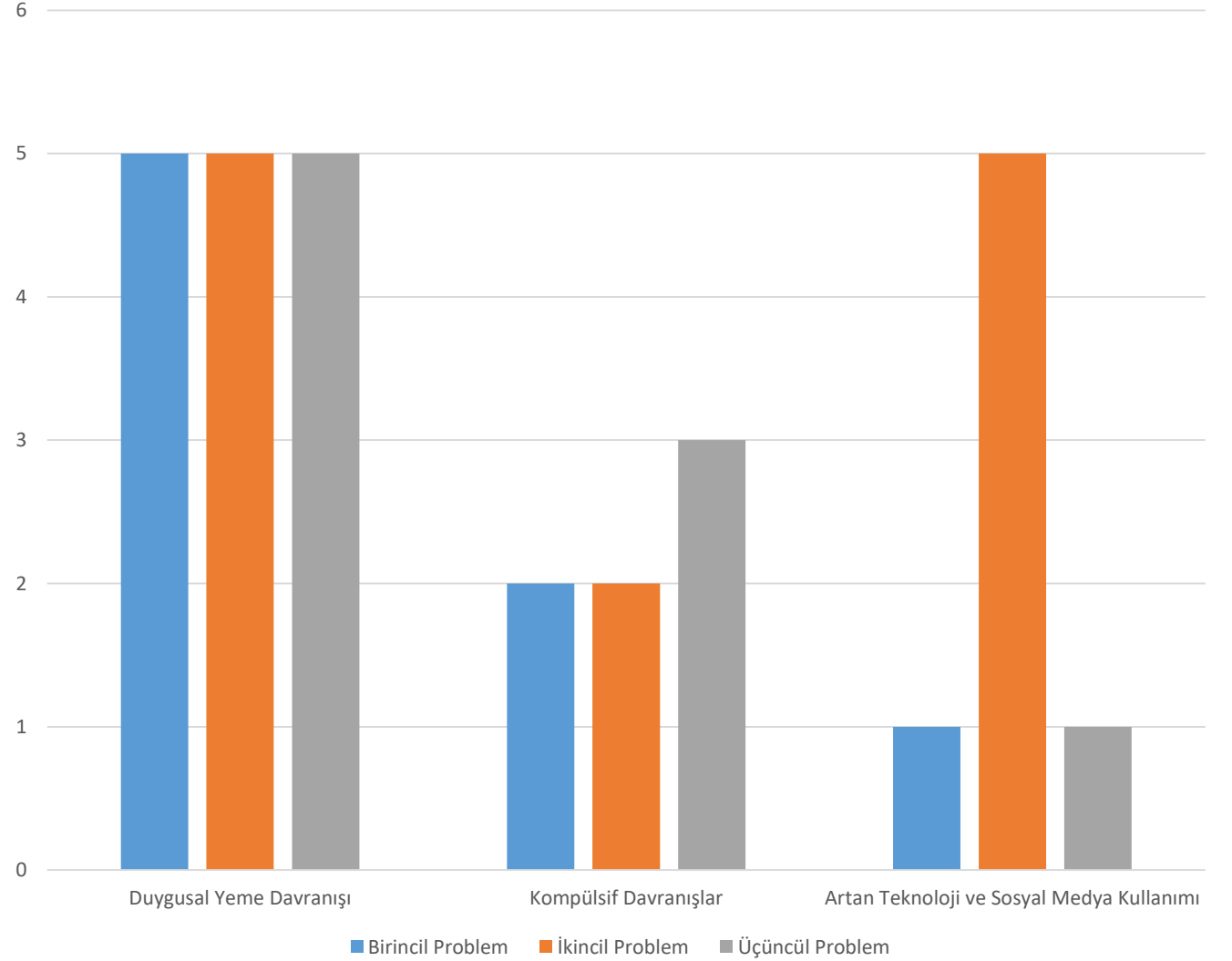
PSİKOLOJİK STRES TEPKİLERİ GENEL DAĞILIM GRAFİĞİ

- Duygusal Zorluklar
- Bedensel-fizyolojik Zorluklar
- Bilişsel Zorluklar
- Davranışsal Yakınmalar

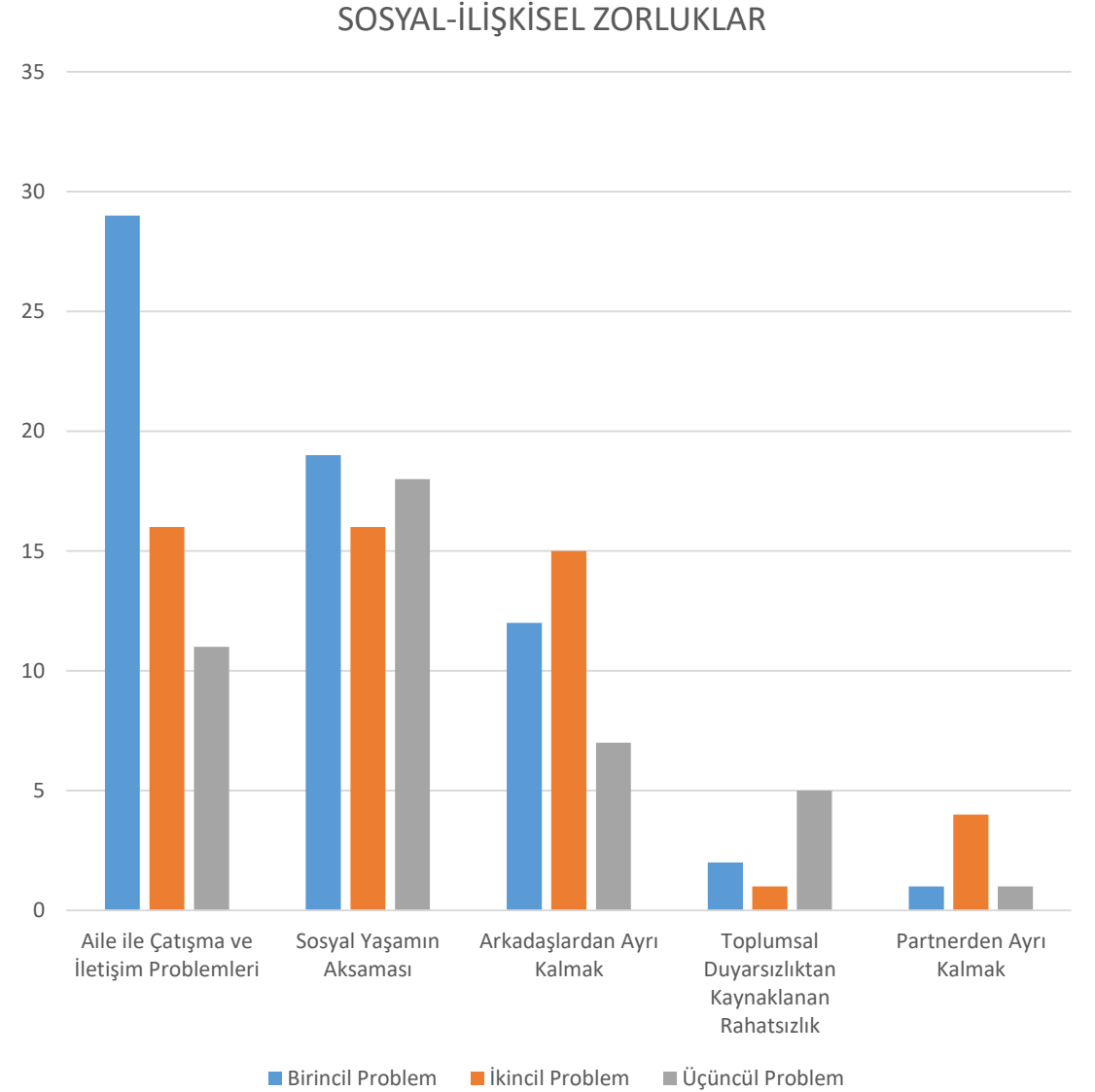
- **Duygusal yeme davranışı:** *Sürekli bir şey yemek isteği*
- **Kompulsif davranışlar:** *Takıntılar, sürekli ateş ölçmek*
- **Artan teknoloji-sosyal medya kullanımı:** *Sosyal medya bağımlılığı*

DAVRANIŞSAL YAKINMALAR DAĞILIM GRAFİĞİ

Sosyal- İlişkisel Zorluklar

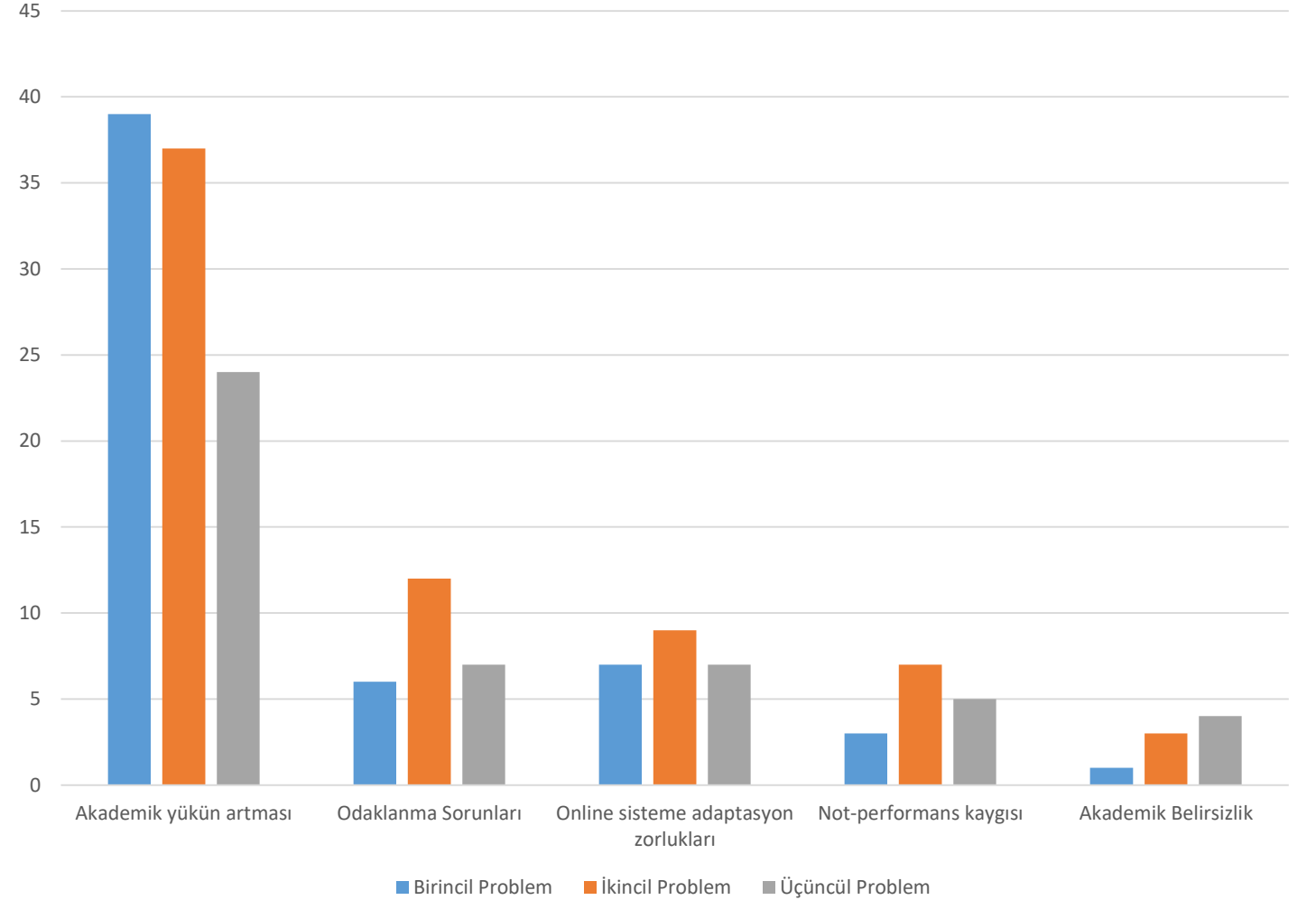
- **Aileyle çatışma ve iletişim sorunları:** Ailevi sorunlar, evdeki işleri sadece annemle benim yapmam en büyük sorunum, Türlü türlü dert varken bir de aile sorunlarıyla cebelleşmek
- **Sosyal yaşamın aksaması:** sosyal izolasyon, asosyallik, insan temasından yoksun olmak
- **Arkadaşlardan ayrı kalmak:** Arkadaşlarıma sarılamamak, arkadaşlarımla görüşmemek, facetime yetmiyor artık
- **Toplumsal duyarsızlıktan kaynaklanan rahatsızlık:** Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı, insanların duyarsızlığı, aptal insanların hala can sıkıntısına dışarı çıkmalarına artık katlanamıyorum
- **Partnerden ayrı kalmak:** erkek arkadaşımı özledim, erkek arkadaşımı görememek

Akademik Zorluklar

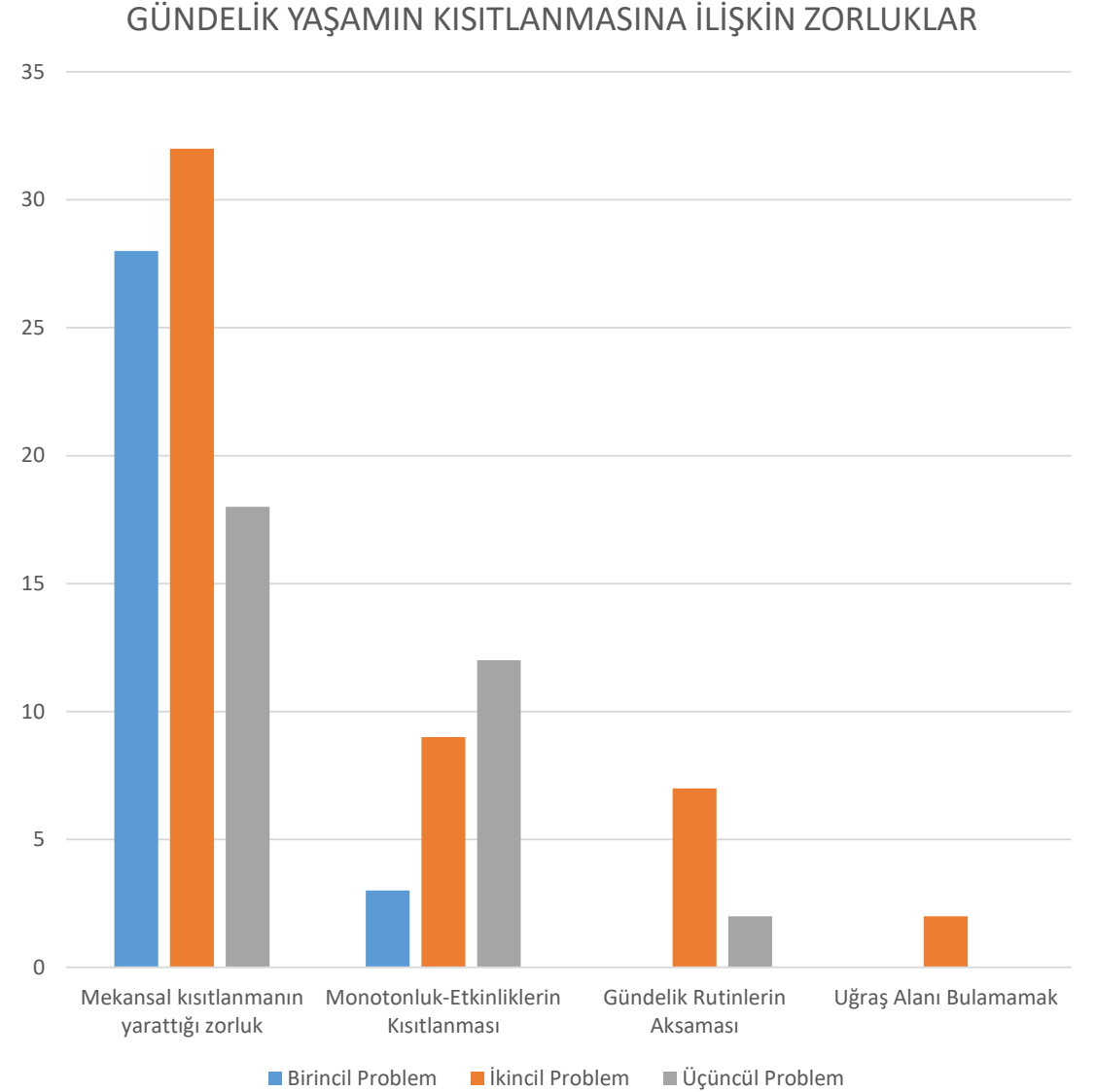
- **Akademik yükün artması:** *Sık verilen ödevler, derslerin hala yoğun ilerlemesi*
- **Odaklanma Sorunları:** *Odaklanma sorunu, derse konsantrasyon*
- **Online sisteme adaptasyon zorlukları:** *Online dersten verim alamamak, online derslere alışamamak*
- **Not-performans kaygısı:** *Sınav kaygısı, mimarlık jürileri*
- **Akademik belirsizlik:** *Ders sisteminin belirsizliği*

AKADEMİK ZORLUKLAR DAĞILIM GRAFİĞİ

Gündelik Yaşamın Kısıtlanmasına İlişkin Zorluklar

- **Mekansal kısıtlanma:** *Nefes almak için bile olsa dışarı çıkamayacağız düşüncesi*
- **Monotonluk-etkinliklerin sınırlanması:** *Monoton hayat, günlerin hep aynı olması*
- **Gündelik rutinlerin aksaması:** *Antrenmana devam edememek*
- **Uğraş alanı bulamamak:** *Yapacak bir şey bulamamak*

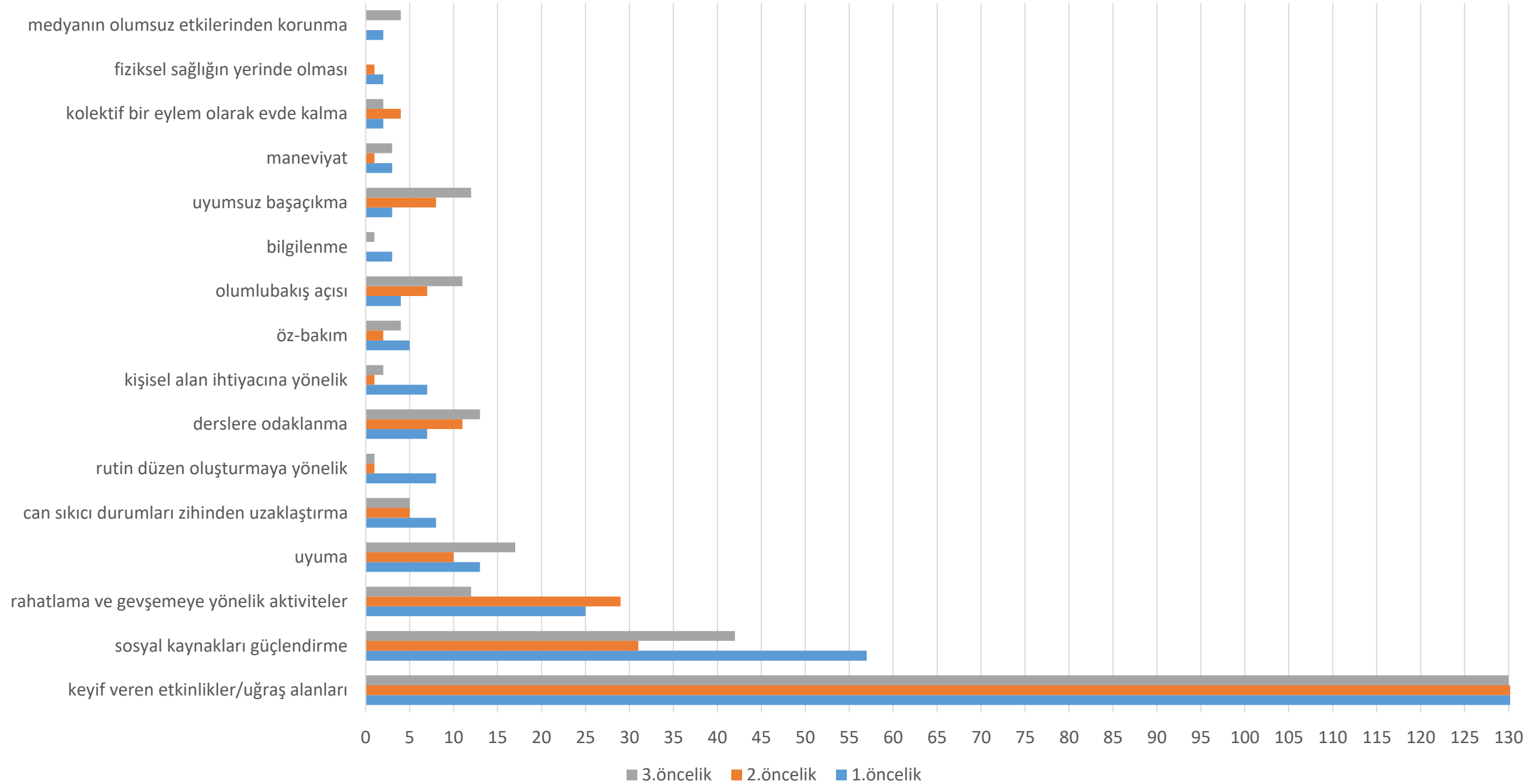

2) PANDEMI DÖNEMİNDE İYİ GELEN KAYNAKLAR

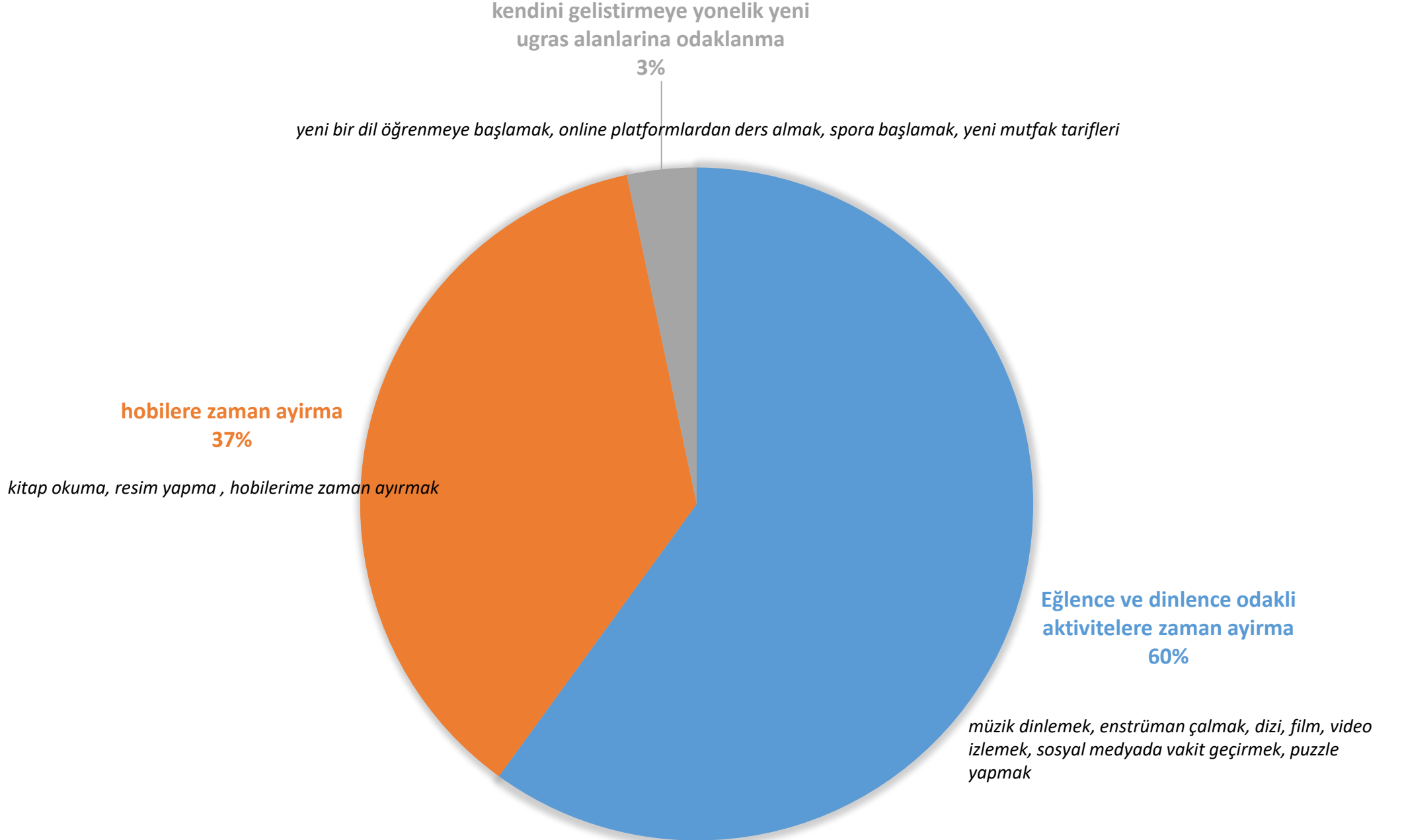
«Salgın nedeniyle evde geçirdiğiniz süre içinde, psikolojik ve/veya sosyal açıdan sizi zorlayan durumlarla başa çıkmak için kullandığınız, size en çok yardımcı olan üç şeyi öncelik sırasında göre yazınız.»

Salgın Döneminde Baş Etmeye Yardımcı Olan Kaynaklar

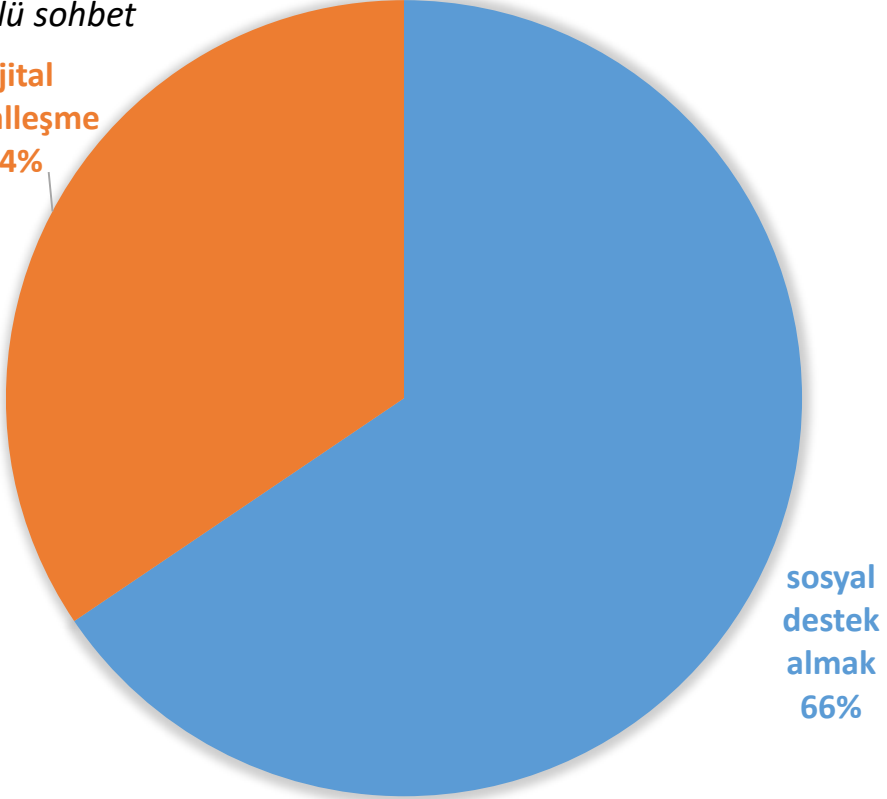
KEYİF VEREN ETKİNLİKLER

SOSYAL KAYNAKLAR

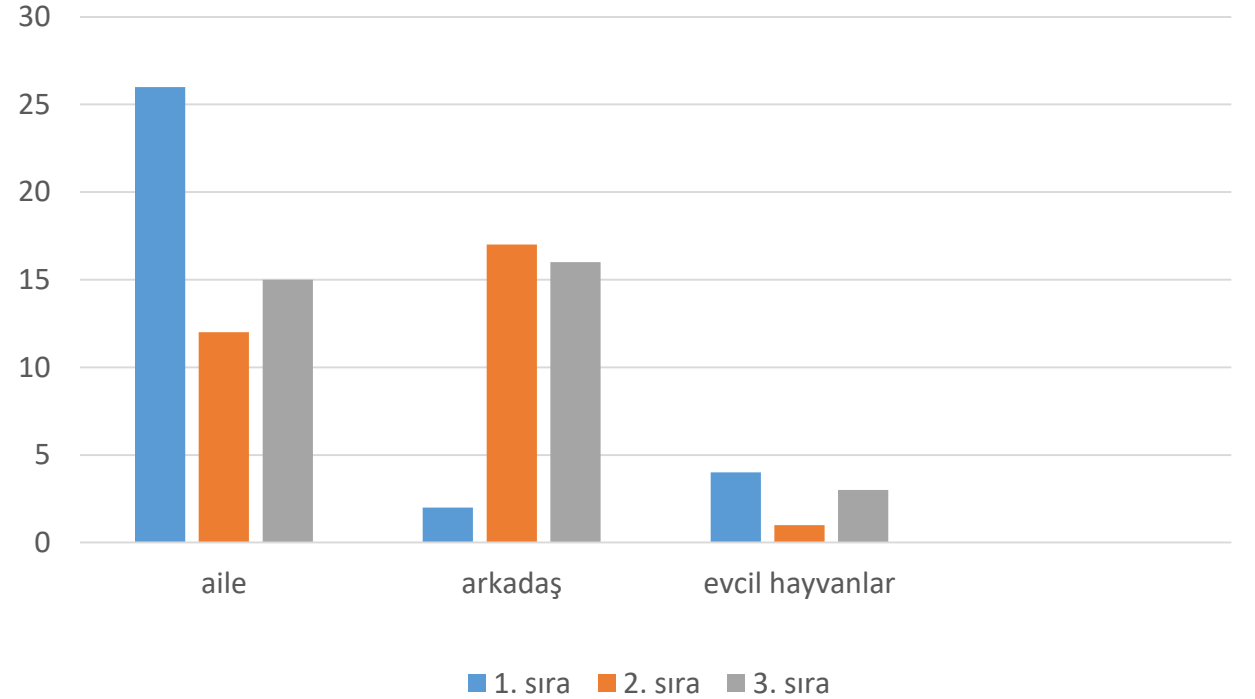
arkadaşlarımla sık sık internet ortamında vakit geçirmek, dating uygulamaları, yakınlarla görüntülü sohbet

dijital sosyalleşme
34%

ailemle zaman geçirmek, arkadaşlarım ve akrabalarım ile iletişim kurmak, kedimle oynamak

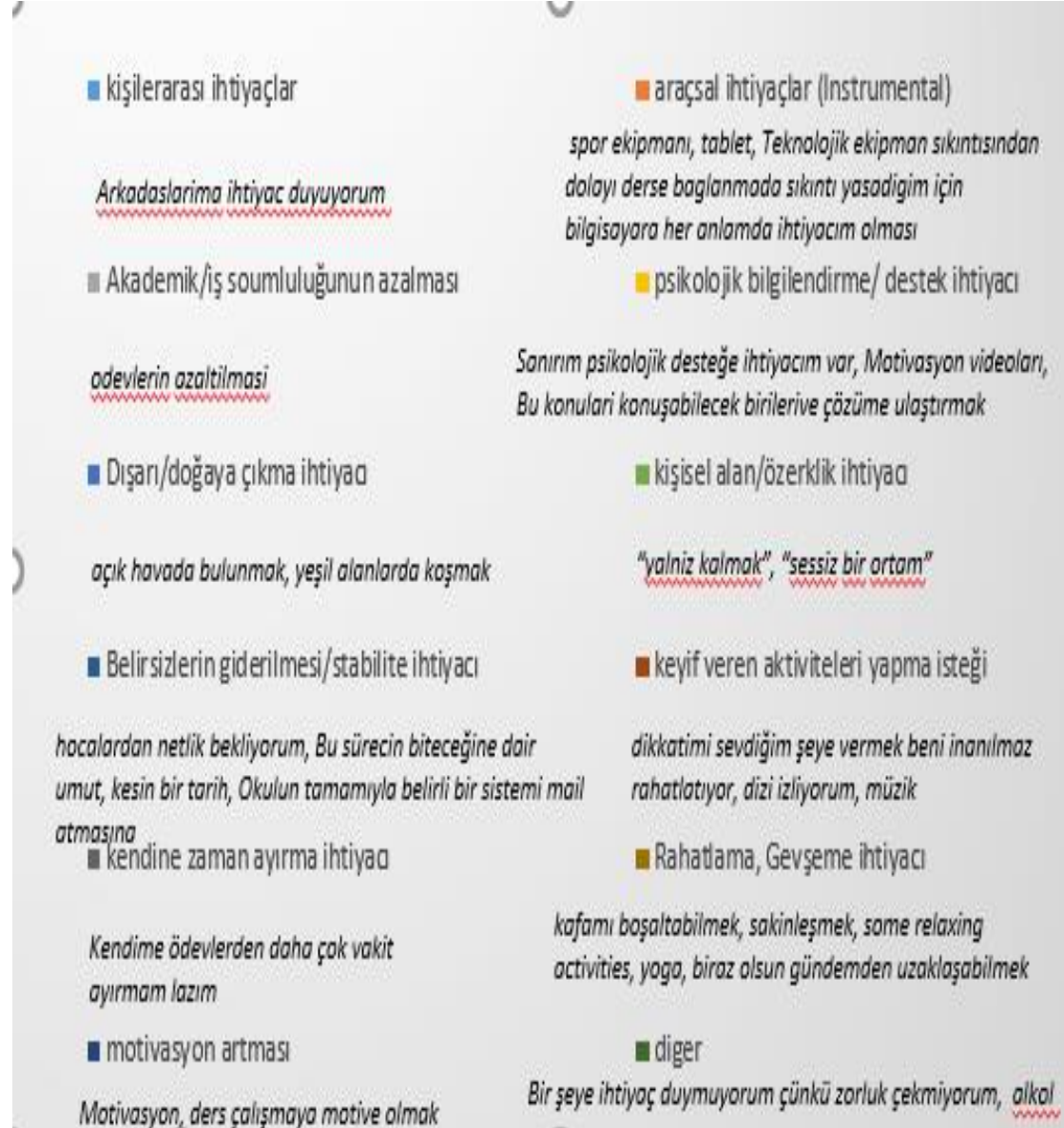
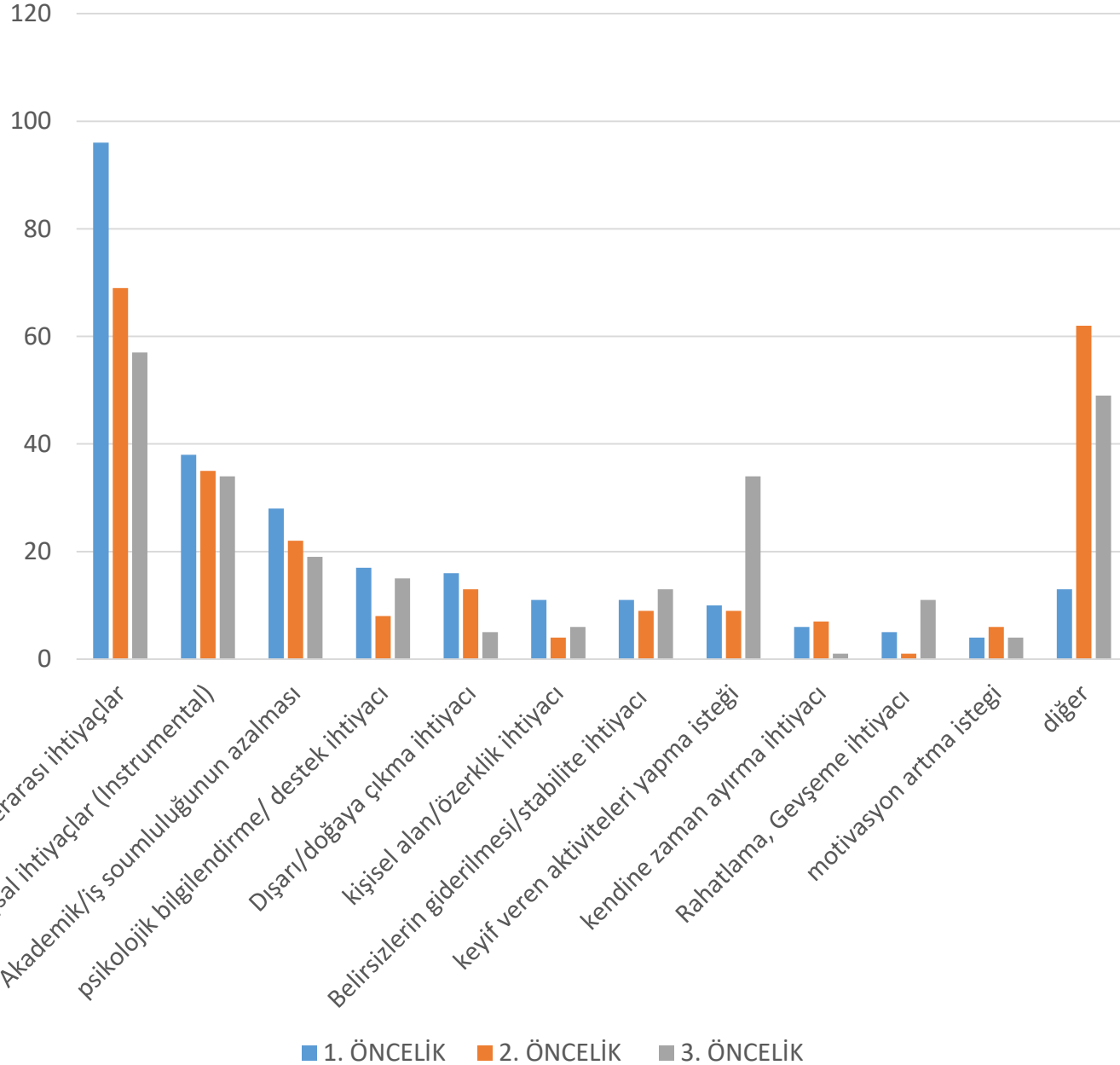
Sosyal Destek

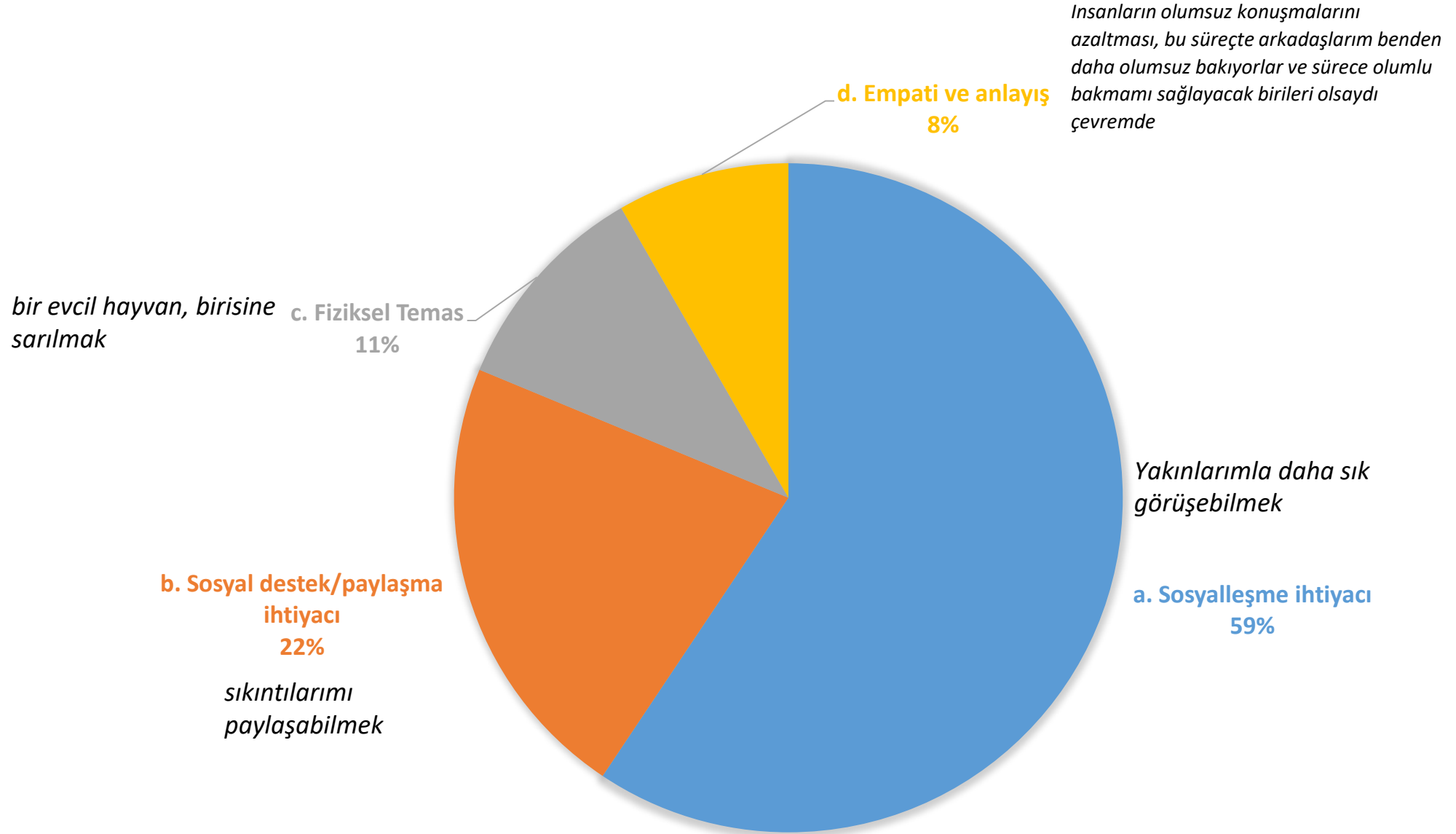
3) PANDEMI DÖNEMİNDE BELİRTİLEN İHTİYAÇLAR

«Salgın nedeniyle evde geçirdiğiniz bu süreçte yaşadığınız psikolojik ve/veya sosyal zorluklarla daha iyi baş edebilmek için nelere ihtiyaç duyuyorsunuz? Olması halinde size iyi gelebilecek ihtiyaçları yazınız.»

PSIKOLOJİK VE/VEYA ZORLUKLARLA DAHA İYİ BASA ÇIKABİLMEK İÇİN İHTİYAC DUYULAN ALANLAR

KİŞİLER ARASI İHTİYAÇLAR

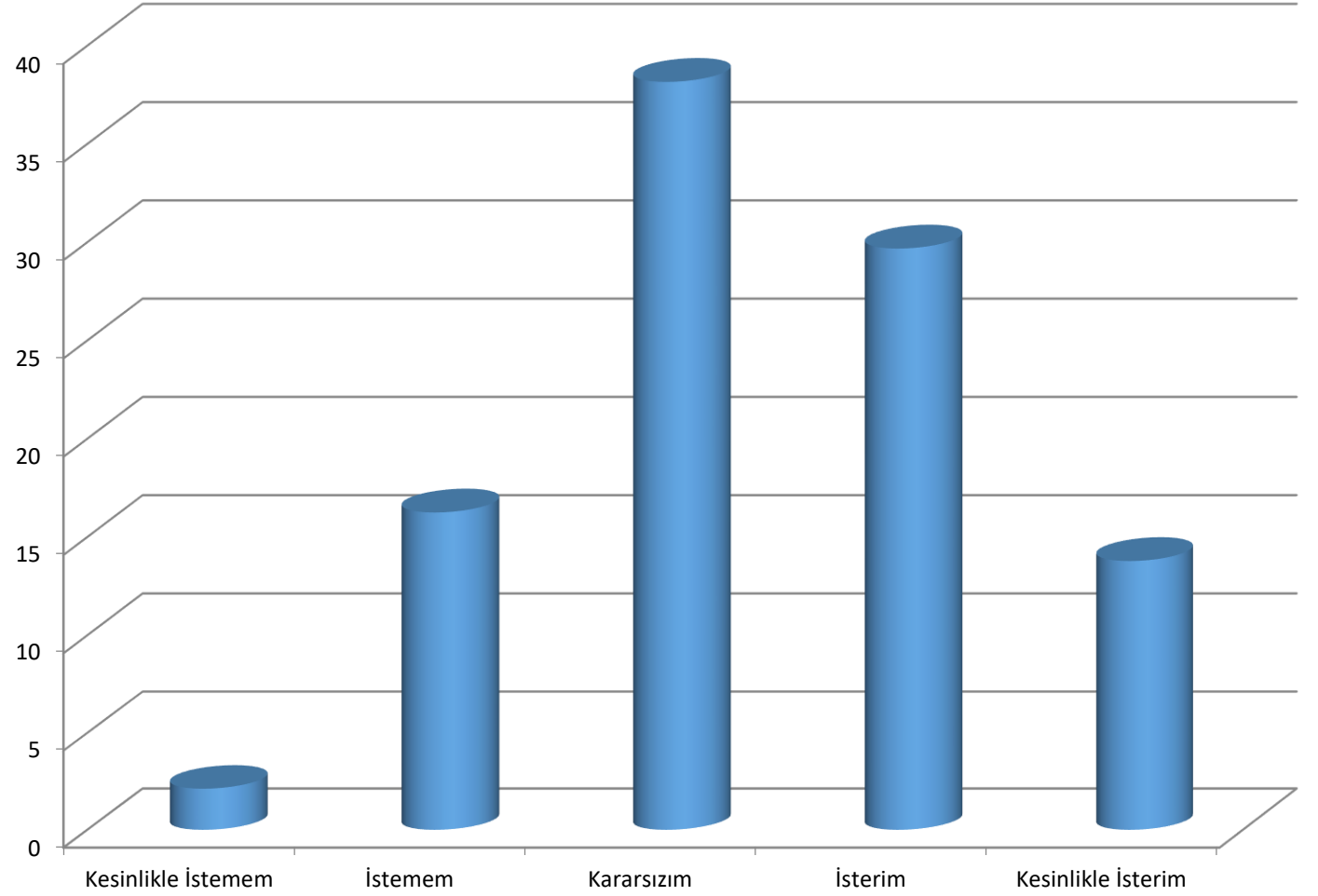

4) PANDEMI DÖNEMİNDE PSİKOSOSYAL DESTEK ALMAYA YÖNELİK TUTUMLAR

*«Salgın nedeniyle evde geçirmekte olduğunuz günlerde,
psikososyal konularla ilgili olarak destek almak ister misiniz?»*

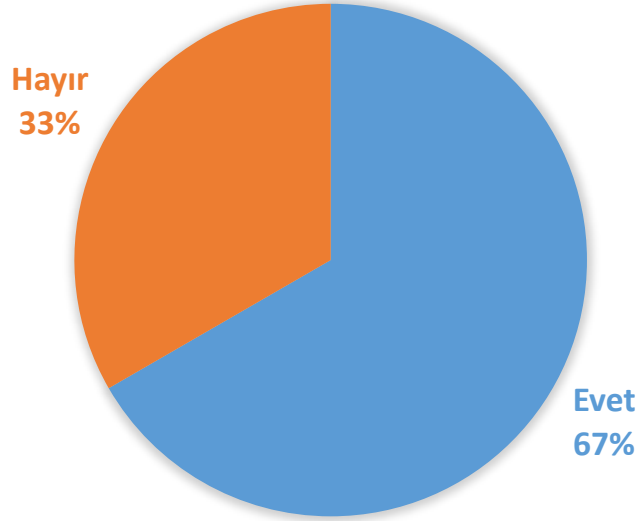
- **Salgın nedeniyle evde geçirmekte olduğunuz günlerde, psikososyal konularla ilgili olarak destek almak ister misiniz?**

Hangi yolla destek almak istersiniz?

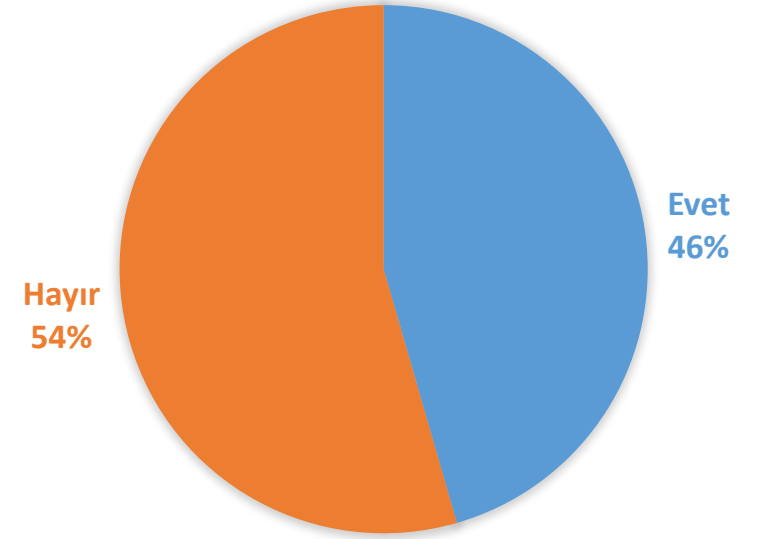
BİREYSEL OLARAK
CEVRİMİCİ DESTEK

BİLGİLENDİRİCİ VİDEO

BENZER DURUMDA
OLAN AKRANLARLA
GRUP ÇALIŞMASI
YAPMAK

Sonuç

- Psikososyal destek çalışmalarının önemli ayaklarından ilki psikososyal ihtiyaç analizidir.
- Pandeminin başında toplanan veriler ve değişen ihtiyaçlar
- İhtiyaç analizinin yeniden uygulanması

Referanslar

Arici, B. (2020). Analysis of University Students' Opinions on the COVID-19 Process and the Distance Education Method Applied in This Process: The Sample of Mus Alparslan University. *African Educational Research Journal*, 8, 344-352.

Braun, Virginia, & Clarke, Victoria. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101.

Brooks, S. K., Webster, R. K., Smith, L. E., Woodland, L., Wessely, S., Greenberg, N., & Rubin, G. J. (2020). The psychological impact of quarantine and how to reduce it: Rapid review of the evidence. *The Lancet*, 395(10227), 912–920.

[https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(20\)30460-8](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(20)30460-8)

Cam, H. H., Top, F. U., & Ayyildiz, T. K. (2021). Impact of the COVID-19 pandemic on mental health and health-related quality of life among university students in Turkey. *Current Psychology*, 1-10.

Coiro, M. J., Bettis, A. H., & Compas, B. E. (2017). College students coping with interpersonal stress: Examining a control-based model of coping. *Journal of American College Health*, 65(3), 177-186.

Referanslar (devam)

Ministry of Health. (2016). *Framework for Psychosocial Support in Emergencies*.

Daly, J., Kellehear, A., & Gliksman, M. (1997). *The Public Health Researcher: A Methodological Approach*. Melbourne: Oxford University Press.

Dünya Sağlık Örgütü. (2011). Psikolojik İlk Yardım: Saha Çalışanları için bir Rehber. Dünya Sağlık Örgütü.

El-Monshed, A. H., El-Adl, A. A., Ali, A. S., & Loutfy, A. (2021). University students under lockdown, the psychosocial effects and coping strategies during COVID-19 pandemic: A cross sectional study in Egypt, *Journal of American College Health*, <https://doi.org/10.1080/07448481.2021.1891086>

Fruehwirth, J. C., Biswas, S., & Perreira, K. M. (2021). The Covid-19 pandemic and mental of first-year college students: Examining the effect of Covid-19 stressors using longitudinal data. *PLoS ONE* 16(3): e0247999. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0247999>

World Health Organization Coronavirus disease (COVID-19). (2020). Retrieved April 27, 2020, from <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/interactive-timeline>

Referanslar (devam)

World Health Organization Coronavirus disease (COVID-19). (2020). Retrieved April 27, 2020, from <https://covid19.who.int/table>

Huang, Y., & Zhao, N. (2020). Generalized anxiety disorder, depressive symptoms and sleep quality during COVID-19 outbreak in China: a web-based cross-sectional survey. *Psychiatry research*, 112954.

Lai, J., Ma, S., Wang, Y., Cai, Z., Hu, J., Wei, N., Wu, J., Du, H., Chen, T., Li, R., Tan, H., Kang, L., Yao, L., Huang, M., Wang, H., Wang, G., Liu, Z., & Hu, S. (2020). Factors associated with mental health outcomes among health care workers exposed to coronavirus disease 2019. *JAMA Network Open*, 3(3), e203976–e203976

Padrón, I., Fraga, I., Vieitez, L., Montes, C., & Romero, E. (2021). A study on the psychological wound of COVID-19 in university students. *Frontiers in Psychology*, 12(5). doi:10.3389/fpsyg.2021.589927

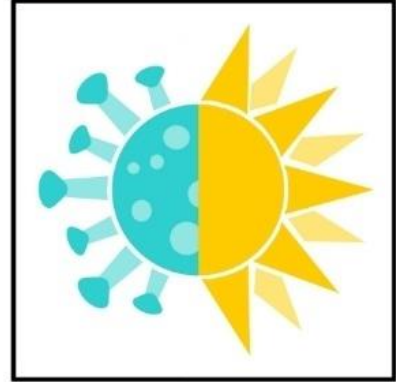
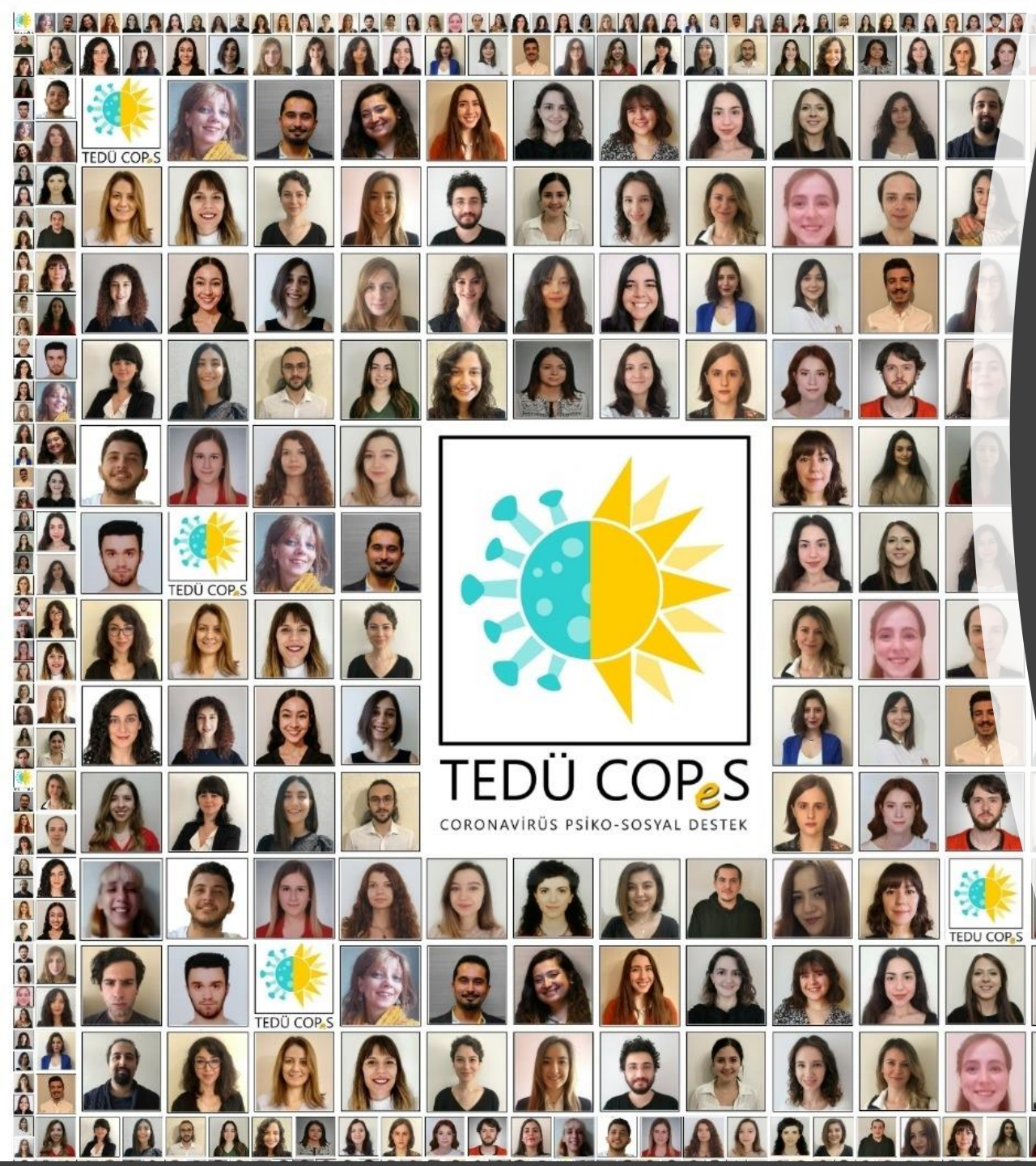
Sun, S., Goldberg, S. B., Lin, D., Qiao, S., & Operario, D. (2021). Psychiatric symptoms, risk, and protective factors among university students in quarantine during the COVID-19 pandemic in China. *Globalization and Health*, 17(15).

Tang, W., Hu, T., Hu, B., Jin, C., Wang, G., Xie, C., Chen, S., & Xu, J. (2020). Prevalence and correlates of PTSD and depressive symptoms one month after the outbreak of the COVID-19 epidemic in a sample of home-quarantined Chinese university students. *Journal of Affective Disorders*, 274, 1-7. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2020.05.009>

Wells, R., Abo-Hilal, M., Steel, Z., Hunt, C., Plested, B., Hassan, M., & Lawsin, C. (2020). Community readiness in the Syrian refugee community in Jordan: A rapid ecological assessment tool to build psychosocial service capacity. *American Journal of Orthopsychiatry*, 90(2), 212–222. <https://doi.org/10.1037/ort0000404>

Yorguner, N., Bulut, N. S., & Akvardar, Y. (2021). An Analysis of the Psychosocial Challenges Faced by the University Students During COVID-19 Pandemic, and the Students' Knowledge, Attitudes, and Practices Toward the Disease. *Archives of Neuropsychiatry*, 58(1), 3.

Zhu, N., Zhang, D., Wang, W., Li, X., Yang, B., Song, J., . . . Tan, W. (2020). A Novel Coronavirus from Patients with Pneumonia in China, 2019. *New England Journal of Medicine*, 382(8), 727–733. <https://doi.org/10.1056/NEJMoa2001017>.

TEDÜ COPeS
CORONAVİRÜS PSİKO-SOSYAL DESTEK

copes@tedu.edu.tr